

**LÄROPLAN FÖR DEN ALLMÄNNA LÄROKURSEN
I GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNING 2024**

BILDKONST OCH SLÖJD

LOVIISAN KANSALAIPOISTO – LOVISA MEDBORGARINSTITUT

LOVISA KONSTSKOLA

INNEHÅLL

1 LÄROPLAN.....	3
1.1 Läroplanssystem och grunder för läroplanen	3
1.2 Verksamhetsidé.....	3
2 ALLMÄNNA MÅL FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGEN	4
2.1 Den grundläggande konstundervisningens uppdrag	4
2.2 Värdegrund.....	4
2.3 Syn på lärande.....	4
2.4 Gemensamma mål för den allmänna lärokursen.....	5
3 UNDERVISNING.....	6
3.1 Lärmiljö.....	6
3.2 Verksamhetskultur	6
3.3 Samarbete och kontinuerlig utveckling av verksamheten.....	7
3.4 Antagning av elever.....	7
4 STUDIERNAS OMFATTNING OCH UPPBYGGNAD.....	8
5 INDIVIDUALISERING AV LÄROKURSEN	9
6 BEDÖMNING AV LÄRANDE	10
6.1 Bedömningens syfte och bedömning under studierna	10
6.2 Erkännande av kunnande och tillgodoräknande av studier.....	10
6.3 Betyg och betygsanteckningar	10
Avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning.....	10
7 BILDKONST.....	12
7.1 Bildkonst för småbarn	12
7.2 Gemensamma studier i bildkonst	12
7.3 Temastudier i bildkonst.....	14
7.4 Arbetssätt i undervisningen i bildkonst.....	16
7.5 Bedömning av lärandet i undervisningen i bildkonst.....	16
8 SLÖJD	18
8.1 Slöjd för småbarn	18
8.2 Gemensamma studier i slöjd.....	19
8.3 Temastudier i slöjd	21
8.4 Arbetssätt i undervisningen i slöjd.....	23
8.5 Bedömning av lärandet i undervisningen i slöjd.....	23

1 LÄROPLAN

1.1 Läroplanssystem och grunder för läroplanen

Den grundläggande konstundervisningen baserar sig på lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) och den förordning som kompletterar lagen (813/1998). Loviisan kansalaisopisto – Lovisa medborgarinstitut anordnar grundläggande konstundervisning i bildkonst och slöjd. I denna läroplan och i medborgarinstitutets verksamhet används benämningen Lovisa konstskola för att beskriva den grundläggande konstundervisning som Loviisan kansalaisopisto – Lovisa medborgarinstitut anordnar.

Denna läroplan baserar sig på de grunder för den allmänna lärokursen som Utbildningsstyrelsen utfärdat 20.9.2017 och gäller för bildkonst och slöjd. Utbildningsstyrelsen beslutar också om elevbedömningen och vilka uppgifter som ska antecknas i betyget (lagen om grundläggande konstundervisning, § 8).

Vid uppgörandet av läroplanen för Lovisa konstskola har man beaktat elevernas individuella behov och färdigheter, traditionen inom konstarten och det lokala kulturarvet, nationella och internationella förändringar inom konstarten, kraven för fortsatta studier samt särprägel hos läroanstalten och dess verksamhetsmiljö.

Den plan för jämställdhet och likabehandling som gäller inom den grundläggande konstundervisningen är införlivad i Lovisa medborgarinstituts allmänna jämställdhetsplan.

1.2 Verksamhetsidé

Syftet med den grundläggande konstundervisning som ges i vår läroanstalt är att ge undervisning enligt den allmänna lärokursen i bildkonst och slöjd. Den grundläggande konstundervisningen syftar till att skapa en grund för emotionell, estetisk och etisk utveckling och ge förutsättningar för ett livslångt intresse för att utöva konst.

Den grundläggande konstundervisningen ger färdigheter för eleven att söka sig till yrkesutbildning och högskoleutbildning inom sin konstart.

2 ALLMÄNNA MÅL FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGEN

2.1 Den grundläggande konstundervisningens uppdrag

Den grundläggande undervisning som ges inom olika konstarter är målinriktad och framskrider från nivå till nivå. Den är i första hand avsedd för barn och unga. Den grundläggande konstundervisningens uppdrag är att ge eleverna möjligheter att studera konst långsiktigt, målmedvetet och i enlighet med sina egna intresseområden. Undervisningen främjar utvecklingen av ett förhållande till konst och ett livslångt intresse för konst. Undervisningen utvecklar det kunnande som är kännetecknande för konstarten och ger eleverna färdigheter att söka sig till yrkesutbildning och högskoleutbildning inom konstarten i fråga.

Den grundläggande konstundervisningens uppdrag är att med hjälp av konstens medel bygga en hållbar framtid. Undervisningen bygger på ett pluralistiskt kulturarv i förnyelse. Undervisningen i en konstart ska stärka elevens förmåga att uttrycka sig, tolka och värdera. Studierna stöder utvecklingen av elevernas kreativa tänkande och delaktighet. Den grundläggande konstundervisningen stärker utvecklingen av elevernas identitet och kulturella läskunnighet. Den grundläggande konstundervisningens uppdrag uppfylls i den mån det är möjligt i samarbete med andra läroanstalter och aktörer som ger konstfostran lokalt, på riksnivå och internationellt.

2.2 Värdegrund

Grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningen baserar sig på en värdegrund enligt vilken den grundläggande konstundervisningen bygger på respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och kulturell mångfald. Den grundläggande konstundervisningen bygger på uppfattningen att människan är unik och värdefull som individ och som medlem i olika gemenskaper. Undervisningen ska främja jämställdhet mellan könen och respektera könets mångfald. Undervisningen hjälper eleverna att växa som människor genom att utveckla deras tankeförmåga och kreativitet. Utgångspunkten för undervisningen är de sätt att producera och presentera kunskap som är utmärkande för konstarten i fråga. De estetiska, etiska och ekologiska frågor som är en del av konsten vägleder eleverna att reflektera över och bedöma vad som är viktigt och värdefullt i livet. I den grundläggande konstundervisningen skapas en grund för en socialt och kulturellt hållbar framtid.

2.3 Syn på lärande

Grunderna för läroplanen för grundläggande konstundervisning bygger på en syn på lärande enligt vilken eleven har en aktiv roll. Eleven lär sig ställa upp mål och arbeta i riktning mot målen både självständigt och tillsammans med andra. Positiva känslor, glädjen över att lära sig och nyskapande verksamhet främjar lärandet och sporrar eleven att utveckla sin kompetens. Upplevelser och

växelverkan med omgivningen liksom användning av olika sinnen och kroppen har en stor betydelse för lärandet. Inom den grundläggande konstundervisningen innebär lärandet att man individuellt och kollektivt bygger upp kunskaper och färdigheter som stärker elevens kulturella delaktighet och ökar hens välbefinnande. Lärandet är inom alla konstarter en holistisk och interaktiv process, som utvecklar elevens kunskaper och färdigheter på ett mångsidigt sätt. Lärandet är en oskiljbar del i den process då individen växer som människa och då man skapar ett gott samhällsliv. Eleverna ska handledas i att förstå sina erfarenheter, reflektera över sina sätt att lära sig och använda denna kunskap till att främja sitt lärande. Att öva och att lära sig att öva är viktigt med tanke på utvecklingen av färdigheter. Sporrande och uppmuntrande handledning och respons under lärprocessen stärker elevens tro på sina egna möjligheter. Att ge och få mångsidig, positiv och realistisk respons är en central del av den växelverkan som främjar lärandet.

2.4 Gemensamma mål för den allmänna lärokursen

Målet för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning är att främja ett livslångt förhållande till konst och att främja kulturell delaktighet. Studierna i den allmänna lärokursen i konstarterna erbjuder inspirerande och mångsidiga möjligheter att skapa och uppleva konst och att njuta av konst. Eleverna uppmuntras att reflektera över konstens betydelse i deras eget liv och att med konstens medel påverka sin egen livsmiljö. Målet för den allmänna lärokursen är att främja glädjen att lära sig, studiemotivation och kreativt tänkande. I undervisningen beaktas elevernas individuella utgångspunkter och behov för lärandet. Eleverna uppmuntras och handleds att välja sådana former att skapa konst som är betydelsefulla för dem. I studierna i den allmänna lärokursen får eleverna experimentera med, öva och tillämpa olika uttrycksmedel inom sin konstart med alla sinnen. Undervisningen ska också stödja eleverna att utveckla sin tankeförmåga och multilitteracitet med hjälp av relationen mellan konst och vetenskap. Eleverna uppmuntras att bekanta sig med konstarterna från ett historiskt och samhällsligt perspektiv.

3 UNDERVISNING

3.1 Lärmiljö

Med lärmiljöer avses de lokaler, platser, grupper och aktiviteter där studierna och lärandet inom bildkonst och slöjd sker. Lärmiljöerna är fysiskt, socialt och psykiskt trygga. Atmosfären är öppen och positiv och uppmuntrar och inspirerar eleverna till att utveckla sitt kunnande.

Syftet med mångsidiga lärmiljöer är att stödja elevernas utveckling och sporra dem till lärande. De ska också ge varje elev erfarenheter av att lyckas och kunna. Målet är att lärmiljöerna ska skapa förutsättningar för sådant aktivt och långsiktigt arbete som är kännetecknande för konstarten, både självständigt och tillsammans med andra. Målet är också att skapa förutsättningar för att utveckla tvärkonstnärlig kompetens.

När man planerar och utvecklar lärmiljöerna ska man beakta elevernas behov, färdigheter och intresseområden samt utveckling av kunskaper som sker utanför läroanstalten. Ändamålsenliga lokaler, arbetsredskap, material och en ändamålsenlig användning av informations- och kommunikationsteknik ger möjlighet för eleven att studera inom konstarten i enlighet med grunderna för läroplanen. Vid valet av lärmiljöer beaktas de möjligheter som aktörer utanför läroanstalten erbjuder. Samarbetsprojekt med aktörer och organisationer inom andra branscher ger studierna ett socialt och samhällsligt perspektiv.

3.2 Verksamhetskultur

Den gemensamma verksamhetskulturen i Lovisa konstskola främjar genomförande av undervisning som är förenlig med den grundläggande konstundervisningens uppdrag, värdegrund och syn på lärande. Verksamhetskulturen syns i all verksamhet och påverkar elevens känsla av delaktighet och undervisningens kvalitet.

Lovisa konstskola har som mål att skapa en verksamhetskultur som främjar lärande och hållbart välbefinnande, vilket förutsätter äkta möten mellan människor samt uppmärksam och respektfull växelverkan. Utgångspunkten är att medlemmarna i gemenskapen ska känna sig delaktiga. Detta uppnås genom gemensamt arbete och genom att alla inkluderas i verksamheten. I en uppmuntrande verksamhetskultur godkänns också att man kan lära sig genom att misslyckas. En hållbar livsstil, kulturell mångfald och språkmedvetenhet beaktas i vardagens val och rutiner. Den gemensamma verksamhetskulturen ger också eleven kännedom om juridiskt skyddade rättigheter som gäller konstarten, såsom yttrandefrihet, integritetsskydd och upphovsrätt.

En väsentlig del av utvecklandet av verksamhetskulturen är att läraren kontinuerligt utvecklar pedagogiken och kompetensen inom sin konstart. Viktiga led i utvecklandet av verksamhetskulturen är också ledningen av läroanstalten samt organiseringen, planeringen, genomförandet och bedömningen av vardaglig praxis inom undervisningen. Öppen och konstruktiv växelverkan behövs

både i det interna samarbetet inom läroanstalten och i samarbetet med vårdnadshavarna och andra aktörer.

3.3 Samarbete och kontinuerlig utveckling av verksamheten

I vår verksamhet värdesätter vi relationen mellan konstater och ett mångsidigt samarbete. Vi strävar efter att samarbeta med andra läroanstalter som anordnar grundläggande konstundervisning och med konstnärer, företag, föreningar samt lokala aktörer. Vi håller regelbundet kontakt med vårdnadshavarna och eleverna.

Vi utvärderar kontinuerligt vår verksamhet. Då vi utvecklar vår verksamhet står organisering, planering, genomförande och bedömning av vardaglig praxis inom undervisningen i fokus. Ett öppet och konstruktivt samarbete inom läroanstalten och med föräldrarna är viktigt.

3.4 Antagning av elever

Elever antas till undervisningsgrupperna i Lovisa konstskola i anmälningsordning. Fortsättande elever har företrädesrätt till platserna i fortsättningsgrupper. Elever kan antas till undervisningsgrupperna också mitt under terminen. Eleverna placeras i en lämplig undervisningsgrupp efter sin ålders- och färdighetsnivå. Kontinuiteten i studierna inom den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning ska säkerställas så att den studerande har möjlighet att också genomgå temastudier och slutföra sina studier.

4 STUDIERNAS OMFATTNING OCH UPPBYGGNAD

Den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning omfattar 500 timmar. Dessa är uppdelade i två delar: 300 timmar gemensamma studier och 200 timmar temastudier. Det är fråga om beräknade timantal, och i praktiken uppgår en lektion till 45 minuter.

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	Totalt
Gemensamma studier	60	60	50	50	40	40	= 300
Temastudier			40	40	60	60	= 200
Allmän lärokurs sammanlagt	60	60	90	90	100	100	= 500

Syftet med de gemensamma studierna är att erbjuda eleven möjlighet att förvärva grundläggande färdigheter. Temastudierna ger eleven möjlighet att utvidga sina grundläggande färdigheter. Utbildningsanordnaren kan erbjuda sinsemellan alternativa studiehelheter inom temastudierna. Utbildningsanordnaren fastställer studiehelheterna för de gemensamma studierna och temastudierna, deras mål, innehåll och beräknade omfattning på basis av grunderna för läroplanen. Utbildningsanordnaren beslutar om omfattningen av den konstfostran för småbarn som föregår de gemensamma studierna.

Undervisningen ordnas så att det är möjligt för eleven att uppnå målen och innehållet för lärokursen för bildkonst eller slöjd. Man strävar efter flexibilitet i anordnandet av undervisningen bland annat genom att beakta undervisningsmetoderna, elevens ålder och de kunskaper och färdigheter som hen tidigare förvärvat.

5 INDIVIDUALISERING AV LÄROKURSEN

Eleven bör utvecklas i förhållande till sina utgångspunkter, och denna utvecklings- och lärandeprocess måste kunna bedömas och följas upp. Lärokursen kan vid behov individualiseras så att den motsvarar elevens förutsättningar att studera och lära sig. I det fallet utarbetar man till exempel en individuell studieplan för eleven i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. Individualiseringen genomförs så att eleven kan utveckla sina färdigheter utgående från sina egna förutsättningar. Detta kan till exempel innebära att målen, innehållet, studietiden, undervisningens genomförande, behövliga stödåtgärder och bedömningsförfarandet anpassas efter elevens behov. Vårdnadshavarna informeras om möjligheten att individualisera lärokursen.

6 BEDÖMNING AV LÄRANDE

6.1 Bedömningens syfte och bedömning under studierna

Syftet med bedömningen inom grundläggande konstundervisning är att uppmuntra eleven till lärande. Bedömningen är rättvis och etiskt hållbar. Bedömningen syftar till att handleda elevernas lärande, stödja deras framsteg i studierna och utveckla deras självvärdering. I praktiken sker bedömningen till exempel genom kontinuerlig respons, med hjälp av vilken man uppmuntrar eleven att iaktta sitt eget arbete och det gemensamma arbetet. Syftet är att eleven med hjälp av detta styr sitt arbete mot de egna målen och förstår sitt eget lärande. Bedömningen under studierna baserar sig på de mål och bedömningsområden som beskrivs i läroplanen. Eleven gör sig förtrogen med principerna och praxisen för bedömning inom sin egen konstart. Eleverna och deras vårdnadshavare informeras om de studiehelheter som eleven slutfört under året genom god växelverkan mellan elevens hem och Lovisa konstskola.

6.2 Erkännande av kunnande och tillgodoräknande av studier

Det är möjligt för eleven att få tidigare slutförda studier eller kunskaper som förvärvats på annat sätt bedömda, erkända och tillgodoräknade. Erkännandet av kunnande inom grundläggande konstundervisning baserar sig på utredningar om elevens studier eller prov på kunnande.

6.3 Betyg och betygsanteckningar

Eleven får ett avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning efter att hen har slutfört studierna.

Avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning

Avgångsbetyget innehåller följande uppgifter:

- betygets namn
- utbildningsanordnarens namn
- läroanstaltens namn
- konstart (slöjd eller bildkonst)
- elevens namn och personbeteckning
- studietid i år
- studiernas omfattning och studiehelheternas namn
- rektors underskrift och läroanstaltens stämpel

- datum för fastställandet av läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning (grundläggande konstundervisning ordnas genom kommunens eget beslut)
- en anteckning om att utbildningen har genomförts enligt Utbildningsstyrelsens grunder för läroplanen 2017.

Avgångsbetyget från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning kan innehålla bilagor.

Intyg över deltagande för de studier en elev genomgått i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning

En elev ges på begäran ett intyg över deltagande om studierna avbryts eller om eleven behöver det av någon annan orsak. Intyget över deltagande kan innehålla bilagor.

7 BILDKONST

Studierna i bildkonst stödjer elevens utveckling, självkännedom, skapande av identitet och kulturella kompetens. Undervisningen stärker elevens upplevelse av sig själv som en aktiv aktör inom den visuella konsten och som en kreativ och ansvarsfull medlem av gemenskapen. Studierna utvecklar färdigheter i visuella iakttagelser, tänkande, uttryck, tolkning och värderingar samt skapar förutsättningar för att eleverna ska lära sig nytt.

I studierna granskas den visuella kulturens fortgående förändring och öppna gränser. Eleven ges möjligheten att fördjupa sig i innehåll, teman och uttrycksmedel som är viktiga för hen. Den egna erfarenhetsvärlden fungerar som en grund för insiktsfullt lärande och skaparglädje. Eleven uppmuntras att glädjas av konst och att uppskatta sitt eget och andras konstnärliga arbete.

Under studierna övar eleven i att tolka och bedöma bildkonst och annan visuell kultur från olika perspektiv. Eleven uppmuntras att reflektera över sambandet mellan konst och vetenskap och att få nya insikter om det. Eleven uppmuntras att använda konstens tillvägagångssätt som medel för växelverkan, samarbete, delaktighet och påverkan. Studierna skapar en grund för ett livslångt intresse för bildkonst.

7.1 Bildkonst för småbarn

Målet för konstfostran för småbarn är att väcka barnets konstilltresse och kreativitet. I undervisningen betonas barnets erfarenhetsvärld. Barnet uppmuntras att reflektera över sina iakttagelser av vad hen sett, hört, upplevt och fantiserat. Undervisningen är undersökande, experimenterande och mångkonstnärlig med varierande arbetssätt och verktyg. I studierna övar man sig att beakta andra, att arbeta i grupp och att koncentrera sig på sitt eget arbete. Barnet uppmuntras att glädjas över sina egna och andras arbeten. Undervisningen omfattar maximalt 60 lektioner. Studierna utgör en grund för senare studier i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning.

7.2 Gemensamma studier i bildkonst

MÅL

Undervisningens mål är att eleven ska lära sig grundläggande färdigheter i bildkonst och att uppmuntra och stödja elevens konstnärliga uttryck, personliga förhållande till konst och identitetsutveckling.

Förhållande till konst

Undervisningen mål är att

- stödja utvecklingen av elevens konstuppfattning och självkännedom genom målinriktat visuellt uttryck
- uppmuntra eleven att utveckla sitt eget uttryck
- uppmuntra eleven att på ett mångsidigt sätt bekanta sig med olika material och metoder för visuellt uttryck, tvärkonstnärliga arbetssätt och med konst som är betydelsefull för eleven.

Visuell läskunnighet

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att iaktta sin omgivning och utnyttja relationen mellan konst och vetenskap
- uppmuntra eleven att undersöka bilder, fenomen i medierna och den visuella miljön
- handleda eleven att tolka visuell kultur från olika perspektiv
- uppmuntra eleven att använda olika metoder för tolkning av bilder och att vidaretolka och diskutera om dem
- inspirera eleven att reflektera över bildkonsten från ett historiskt, kulturellt, samhälleligt och framtida perspektiv.

Delaktighet och påverkan

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att reflektera över olika värden som kommer fram i bildkonst, annan visuell kultur och hans eget arbete
- utveckla kritiskt tänkande
- uppmuntra eleven att uttrycka sina synpunkter och ta ställning med konstens medel.

CENTRALT INNEHÅLL

I undervisningen undersöker man med konstens medel naturen, kulturen och vad det innebär att vara människa. Bildkonsten behandlas som bärare, förmedlare och utlösare av personliga, samhälleliga och kulturella betydelser.

Bildens språk och konstens uttrycksmedel

I undervisningen undersöker man bildens språk och hur bildens betydelser byggs upp. Eleven övar på visuella iakttagelser, visuellt tänkande och verbalisering och diskussion om bilder. Eleven prövar på olika verktyg och material och utnyttjar digitala och andra teknologiers möjligheter.

Egna bilder

Innehåll på basis av elevens erfarenheter, iakttagelser, arbetssätt och betydelsefulla bildkulturer. Reflektion över personliga betydelser som de egna bilderna har och om deras förhållande till annan visuell kultur.

Konstens världar

I undervisningen bekantar man sig med verk från olika tidsperioder, kulturer och visuella konstarter. I studierna bekantar man sig med samtidskonstens förfaringssätt, reflekterar över konstens kulturbundenhet, behandlar konstens historiska, sociala och samhällseliga betydelser. I undervisningen utnyttjas möjligheter att delta i lokal konstverksamhet. I studierna bekantar man sig med konstens institutioner, andra kulturobjekt, aktuella fenomen inom konsten och det arbete som utförs av professionella inom de visuella branscherna.

Den visuella miljön

I undervisningen bekantar man sig med olika visuella miljöer såsom naturmiljöer, byggda miljöer, föremålsmiljöer, mediemiljöer och visuella delkulturer. Att utvärdera miljön estetiskt, ekologiskt och etiskt övas.

7.3 Temastudier i bildkonst

MÅL

Temastudiernas mål är att bredda de färdigheter som eleven förvärvat under de gemensamma studierna. Temastudiernas syfte är att fördjupa elevens bildkonstnärliga tänkande och uttryck samt utveckla kunskaper och möjligheter att påverka. Även alternativa studiehelheter kan ingå i temastudierna.

Förhållande till konst

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att utveckla sin konstuppfattning genom målinriktat visuellt uttryck och reflektion över konst som är betydelsefull för hen och för det egna lärandet
- uppmuntra eleven att reflektera över sin identitet genom att skapa olika bilder och tolka dem

- stödja eleven att utveckla sin kompetens i enlighet med sina mål och synsätt i självständigt eller gemensamt visuellt arbete
- uppmuntra eleven att genom bildskapande reflektera över sin identitet
- uppmuntra eleven att använda olika material, tekniker och uttryckssätt samt att fördjupa sina färdigheter.

Visuell läskunnighet

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att uttrycka sig visuellt utifrån sina iakttagelser och tankar genom att utnyttja relationen mellan konst och vetenskap
- stärka elevens förmåga att använda bildens språk, visuella variabler och visuella kommunikationsmedel
- utveckla elevens förmåga att undersöka visuell kultur från olika perspektiv och att motivera sina egna tolkningar
- handleda eleven i att bredda sin kännedom inom bildkonst och annan visuell kultur.

Delaktighet och påverkan

Undervisningens mål är att

- stödja eleven i att uttrycka sina åsikter om de värden som kommer till uttryck i konsten och i annan visuell kultur
- handleda eleven att beakta estetiska, etiska och ekologiska värden självständigt och i grupp
- uppmuntra eleven att utveckla sitt kritiska tänkande genom att granska värdenas betydelse i sin egen livsmiljö, i samhället och i den globala världen
- handleda eleven i att uttrycka sina synsätt och åsikter med konstens medel.

CENTRALT INNEHÅLL

I undervisningen undersöker man med konstens medel naturen, kulturen och vad det innebär att vara människa. Bildkonsten behandlas som bärare, förmedlare och utlösare av personliga, samhälleliga och kulturella betydelser.

Bildens språk och konstens uttrycksmedel

I undervisningen undersöker man bildens språk och hur bildens betydelser byggs upp. Eleven övar på visuella iakttagelser, visuellt tänkande och verbalisering och diskussion om bilder. Eleven prövar på olika verktyg och material och utnyttjar digitala och andra teknologiers möjligheter.

Egna bilder

Innehåll på basis av elevens erfarenheter, iakttagelser, arbetssätt och betydelsefulla bildkulturer. Reflektion över personliga betydelser som de egna bilderna har och om deras förhållande till annan visuell kultur.

Konstens världar

I undervisningen bekantar man sig med verk från olika tidsperioder, kulturer och visuella konstarter. I studierna bekantar man sig med samtidskonstens förfaringssätt, reflekterar över konstens kulturbundenhet, behandlar konstens historiska, sociala och samhällseliga betydelser. I undervisningen utnyttjas möjligheter att delta i lokal konstverksamhet. I studierna bekantar man sig med konstens institutioner, andra kulturobjekt, aktuella fenomen inom konsten och det arbete som utförs av professionella inom de visuella branscherna.

Den visuella miljön

I undervisningen bekantar man sig med olika visuella miljöer såsom naturmiljöer, byggda miljöer, föremålsmiljöer, mediemiljöer och visuella delkulturer. Att utvärdera miljön estetiskt, ekologiskt och etiskt övas.

7.4 Arbetssätt i undervisningen i bildkonst

Undervisningens arbetssätt uppmuntrar till växelverkan med andra, till att skapa tillsammans, till att lära av andra och till reflektion över sitt eget lärande. Vid valet av arbetssätt beaktas elevens egna mål, individuella behov och intresseområden. I undervisningen används olika lärmiljöer, teknologier och medier. Mångsidiga arbetssätt kan främjas genom att använda sig av lokala kulturtjänster, nätverk, aktörer och globala möjligheter.

Målet är att de valda arbetssätten och lärmiljöerna ska stödja en undersökande inställning till lärandet samt att utveckla det kritiska tänkandet hos eleverna. Genom arbetssätten skapas möjligheter att använda material, tekniker och uttrycksmedel på ett mångsidigt sätt. Arbetssätten uppmuntrar till långsiktigt övande och fördjupande av färdigheter och dessutom att experimentera och improvisera.

7.5 Bedömning av lärandet i undervisningen i bildkonst

Bedömningens uppgift är att stödja elevens framsteg i studierna. En fortgående och mångsidig bedömning består av olika sätt att ge respons samt handledning för själv- och kamratvärdering. Eleven handleds att reflektera över sina egna mål för lärandet, iaktta sitt arbete och analysera framstegen i det egna lärandet. Eleven uppmuntras att ge och ta emot respons. Genom bedömning

och annan respons uppmuntras eleven att lära sig nytt och att uppskatta andras synpunkter. Färdigheterna i bedömning övas under studiernas gång. Eleven introduceras i principer och praxis för bedömningen i bildkonst.

Föremål för bedömning i den allmänna lärokursen i bildkonst är:

- Förhållandet till konst
- Visuell läskunnighet
- Delaktighet och påverkan

Bedömning och respons i de gemensamma studierna stöder eleven i att förvärva grundläggande färdigheter i bildkonst. Fortlöpande bedömning och annan respons stärker utvecklingen elevens visuella uttryck, förhållande till konst och identitet. Eleven uppmuntras att verbalisera sitt eget lärande.

I temastudierna stöds eleven i att bredda de färdigheter hen förvärvat under de gemensamma studierna. Genom fortlöpande bedömning och annan respons utvecklas elevens visuella tänkande, visuella uttryck, kunskaper och möjligheter att påverka.

8 SLÖJD

Syftet med den allmänna lärokursen i slöjd är att ge eleven erfarenheter av slöjd, formgivning och teknologi. Studierna skapar förutsättningar för att eleverna ska få ett positivt förhållande till slöjdande och stöder deras utveckling och självkännet. Undervisningen stöder eleven i att söka sin egen problemlösningsförmåga och sitt eget uttryckssätt och sätt att skapa. Elevernas färdigheter i slöjd utvecklas genom ett angreppssätt som är förankrat i deras erfarenhetsvärld, uppmuntrar till undersökande och är upplevelsebaserat. Eleverna handleds att med hjälp av experimenterande, skaparglädje och uppfinningsrikedom använda olika material, tekniker och verktyg på ett tryggt sätt.

Elevernas kulturella och samhällsliga delaktighet stöds genom att de handleds i att reflektera över de betydelser som skapande med händerna och hantverk har samt att bekanta sig med den lokala kulturen. Studierna uppmuntrar till att iaktta miljön och kulturens mångfald och inspirerar till att tillämpa iakttagelserna i ens eget arbete. Då studierna framskrider handleds eleven att reflektera över ansvarsfull konsumtion och produktion ur en ekologisk, estetisk och etisk synvinkel. Eleverna uppmuntras att värdesätta sitt eget och andras arbete. Studierna skapar en grund för ett slöj dintresse som blir en del av den levande hantverk skulturen och konstfältet.

Målet för undervisningen är att hjälpa eleven att se slöjd som ett mångvetenskapligt fenomen. Eleven inspireras att granska sambanden mellan slöjd, konst och vetenskap samt få nya insikter om dem. Eleven uppmuntras att komma med idéer och konstruera nytt. Målet för studierna är att inspirera eleverna till ett livslångt intresse för slöjd, kultur och formgivning.

8.1 Slöjd för småbarn

Utbildningsanordnaren beslutar om anordnande av eventuell slöjdfostran för småbarn. Undervisningen omfattar högst 60 lektioner per läsår.

Målet för slöjdfostran för småbarn är att barnen ska bekanta sig med sin näromgivning genom iakttagelser, förundran, tolkning, lek och upplevelser. I studierna i slöjd experimenterar och övar man sig i färdigheter med hjälp av trygg användning av olika tekniker, material och verktyg. Verksamheten och skapandet bygger på elevernas egna upplevelser av sin livsmiljö samt på fenomen inom kultur och konst. I studierna övar man på att beakta andra, att arbeta i grupp och att koncentrera sig på sitt eget arbete. Undervisningen stöder utvecklingen av elevens tänkande och kommunikativa färdigheter och hjälper på så sätt barnet att utveckla en positiv självbild. Studierna utgör en grund för senare studier.

8.2 Gemensamma studier i slöjd

Mål

Syftet med de gemensamma studierna i slöjd är att eleven ska lära sig grundläggande färdigheter i slöjd. Målet är att inspirera eleven till att utveckla de färdigheter som behövs för att planera och genomföra slöjdarbeten. I studierna bekantar man sig med slöjd, teknologi och formgivning. Slöjd granskas som ett samhälleligt, kulturellt och mångvetenskapligt fenomen.

Färdigheter och formgivning

Mål för undervisningen är att

- eleven övar slöjdfärdigheter, ställer upp realistiska mål och lär sig metoder för att uppnå dem
- eleven lär uppmärksamma egna behov och omgivningens behov
- väcka elevens entusiasm för att pröva på nya färdigheter och uttryckssätt
- uppmuntra eleven att använda material och tekniker på ett mångsidigt sätt
- eleven förstår vilket samband arbetsanvisningar, arbetssätt och arbetsordning har med slutresultatet
- handleda eleven i att använda verktyg och arbetsmetoder på ett tryggt sätt.

Samhälle och kultur

Mål för undervisningen är att

- inspirera eleven att vara aktiv när det gäller att iaktta och skapa hantverkskultur och vara en aktiv aktör och konsument
- synliggöra elevernas tankar, känslor och tolkningar gällande slöjd, miljön och kulturen
- uppmuntra eleverna till att reflektera över vilken inverkan de egna valen har på slöjd
- hjälpa eleven att se slöjd som ett levande kulturarv
- uppmuntra eleven att reflektera över slöjd ur ett etiskt perspektiv och utgående från kulturens mångfald
- hjälpa eleven att förstå traditionen inom hantverksföretagande.

Relation mellan konst och vetenskap

Mål för undervisningen är att

- eleven gestaltar slöjd som ett fenomen som förenar konst och vetenskap
- eleven reflekterar över sina handlingar utgående från perspektivet för hållbar utveckling

- inspirera eleven till uppfinningsrikedom och kreativ problemlösning.

Centralt innehåll

I de gemensamma studierna i slöjd skapar man produkter, alster och tjänster självständigt och tillsammans med andra, för en själv och för andra. I produkterna skapar användbarhet och ändamålsenliga material grunden för slöjdandet. I alstren fungerar material och tekniker som uttrycksmedel. I tjänsterna syns skapandet i form av delaktighet, samhörighet och välbefinnande. I slöjd undersöks teknologi som ett medel för skapande och uttryck. Formgivning granskas som en aktivitet som är del av en övergripande produktionsprocess. Slöjd, teknologi och formgivning behandlas som kulturella, samhällseliga, mångvetenskapliga och konstnärliga fenomen.

Det centrala innehållet i de gemensamma studierna i slöjd är *Beklädnad, Föremåls- och textilmiljöer, Servicemiljöer* och *Byggda miljöer och naturmiljöer*. Utgångspunkten för valet av innehåll är de fenomen som är betydelsefulla för eleverna. Syftet är att närma sig dessa genom personliga erfarenheter och gå via dem mot allmännare fenomen inom slöjden. Allt det centrala innehållet diskuteras ur ett estetiskt, etiskt och ekologiskt perspektiv. I studierna granskas brett alla delområden i det centrala innehållet.

Beklädnad

Beklädnad granskas utgående från skapandet av en identitet och grupptillhörighet, beklädnadsteknologi, modedefenomen, fysiologi samt ur olika kulturers perspektiv.

Föremåls- och textilmiljöer

Föremåls- och textilmiljöer granskas utgående från boende, funktionalitet, teknologi, formgivning, modedefenomen samt ur olika kulturers perspektiv.

Servicemiljöer

Servicemiljöer granskas utgående från välbefinnande, upplevelser, kundfokus och företagsamhet.

Byggda miljöer och naturmiljöer

Byggda miljöer och naturmiljöer granskas utgående från delaktighet, samhörighet, välbefinnande och trivsel.

8.3 Temastudier i slöjd

Mål

I temastudierna i slöjd breddas de färdigheter som eleven förvärvat i de gemensamma studierna. I undervisningen beaktas elevernas olika styrkor och intresseområden, de lokala resurserna, aktuella fenomen samt det lokala. I temastudierna kan ingå alternativa studier.

Färdigheter och formgivning

- Att handleda och stödja eleven att fördjupa sina slöjdfärdigheter
- Att uppmuntra eleven att fördjupa sin kännedom om material och tekniker
- Att uppmuntra eleven att iaktta sin omgivning och vardagens utmaningar i sin livsmiljö och fundera på lösningar
- Att stärka elevens personliga uttryck med nya färdigheter
- Att utveckla elevens förmåga att hantera slöjdprocessen genom att reflektera över arbetsanvisningar, arbetssätt och arbetsordning

Samhälle och kultur

- Att uppmuntra eleven att fördjupa sin kännedom om hantverkskultur och göra val i enlighet med sina egna intressen
- Att handleda eleven i att reflektera över och förstå vilken inverkan de egna valen har för produktens kvalitet och livscykel och för miljön
- Att uppmuntra eleven att delta i utvecklingen av det levande kulturarvet inom hantverk
- Att handleda eleven att iaktta miljön och hantverkskulturen
- Att hjälpa eleven att göra etiskt hållbara val i en värld av kulturell mångfald
- Att uppmuntra eleven att bekanta sig med lokal företagsverksamhet och lokalt hantverksföretagande

Relation mellan konst och vetenskap

- Att handleda eleven i att förstå slöjd som ett mångkonstnärligt och -vetenskapligt fenomen samt utnyttja det i sitt eget arbete
- Att uppmuntra eleven att utnyttja principerna för hållbar utveckling och cirkulär ekonomi i sin verksamhet
- Att uppmuntra eleverna till uppfinningsrikedom i grupp
- Att uppmuntra eleven att skapa en vision av någonting nytt som aldrig tidigare har skådats och omvandla en abstrakt idé till ett konkret hantverk.

Centralt innehåll

Det centrala innehållet i temastudierna i slöjd fördjupar innehållet i de gemensamma studierna.

I temastudierna i slöjd skapar man produkter, alster och tjänster självständigt och tillsammans med andra, för en själv och för andra. I produkterna skapar användbarhet och ändamålsenliga material grunden för slöjdandet. I alstren fungerar material och tekniker som uttrycksmedel. I tjänsterna syns skapandet i form av delaktighet, samhörighet och välbefinnande. I slöjd undersöks teknologi som ett medel för skapande och uttryck. Formgivning granskas som en aktivitet som är del av en övergripande produktionsprocess. Slöjd, teknologi och formgivning behandlas som kulturella, samhälleliga, mångvetenskapliga och konstnärliga fenomen.

Det centrala innehållet i temastudierna i slöjd är *Beklädnad, Föremåls- och textilmiljöer, Servicemiljöer* och *Byggda miljöer och naturmiljöer*. Utgångspunkten för valet av innehåll är de fenomen som är betydelsefulla för eleverna. Syftet är att närma sig dessa genom personliga erfarenheter och gå via dem mot allmänna fenomen inom slöjden. Allt det centrala innehållet diskuteras ur ett estetiskt, etiskt och ekologiskt perspektiv. I studierna granskas brett alla delområden i det centrala innehållet.

Det centrala innehållet i temastudierna är:

Beklädnad

Beklädnad granskas utgående från skapandet av en identitet och grupptillhörighet, beklädnadsteknologi, modedefenomen, fysiologi samt ur olika kulturers perspektiv.

Föremåls- och textilmiljöer

Föremåls- och textilmiljöer granskas utgående från boende, funktionalitet, teknologi, formgivning, modedefenomen samt ur olika kulturers perspektiv.

Servicemiljöer

Servicemiljöer granskas utgående från välbefinnande, upplevelser, kundfokus och företagsamhet.

Byggda miljöer och naturmiljöer

Byggda miljöer och naturmiljöer granskas utgående från delaktighet, samhörighet, välbefinnande och trivsel.

Allt det centrala innehållet ovan diskuteras också ur ett estetiskt, etiskt och ekologiskt perspektiv.

8.4 Arbetssätt i undervisningen i slöjd

Kännetecknande för slöjd är verksamhet som baserar sig på iakttagelser, reflektion, abstrahering, växelverkan, utvärdering, tolkning och aktivitet. Detta syns både i elevens slöjdprocess och i vidare bemärkelse då eleven fungerar som medlem i gruppen.

Genom ett mångsidigt val av arbetssätt stöder man eleverna att individuellt tillägna sig kunskaper och färdigheter, att uttrycka sig och att pröva sig fram. Detta stöder också samarbete inom slöjden. Undervisningen ordnas i sådana lärmiljöer som ändamålsenligt stöder undersökningen av olika material, tekniker och teknologier samt en uppfinningsrik tillämpning av dem. Lärmiljöerna stöder också utvecklingen av elevernas specialkompetensområden.

I slöjden bekantar man sig med olika fenomen genom upplevelser och erfarenheter, genom att undersöka och utvärdera dem. Fantasi, förundran och utveckling av idéer är utgångspunkter för arbetet. I arbetet är det centralt att skapa med händerna och att uppleva glädjen i att få nya insikter. Valet av arbetssätt och material styrs av principerna för hållbar utveckling och cirkulär ekonomi.

8.5 Bedömning av lärandet i undervisningen i slöjd

Syftet med bedömningen av lärandet är att stödja elevens utveckling i sina studier, sitt uttryck och sina färdigheter och att handleda eleven i att ställa upp egna mål. Analys och reflektion över det egna arbetet stöder att lärandet fördjupas. Bedömningen sker med mångsidiga metoder under hela processens gång. Eleven får lära sig principer och praxis för bedömningen i slöjd. I den bedömning av lärandet som eleven ges ingår respons på alla de mål som ställts upp för undervisningen.

Bedömningen av den allmänna lärokursen i slöjd omfattar:

- Färdigheter och formgivning
- Samhälle och kultur
- Relationen mellan konst och vetenskap

Bedömningsmetoderna väljs så att man så bra som möjligt kan bedöma hur målen har uppnåtts. De ska också lämpa sig för de undervisningsmetoder som används och stödja lärandet. I mångsidig bedömning ingår olika sätt att ge respons, såsom bedömningssamtal, självvärdering och kamratvärdering. Eleven får fortgående verbal respons på sina studier. Genom utställningar och andra presentationer kan eleverna också få offentlig respons.

Bedömningen av lärandet är en samverkan mellan eleven, gruppen och läraren. Syftet med bedömningen är att stödja eleven i att ställa upp egna mål och följa med sina framsteg i förhållande till dem. Lärande och kunnande bedöms på ett mångsidigt sätt utgående från elevens läroprocess,

produkter, alster och tjänster. Eleven uppmuntras att ge och ta emot respons. Bedömningsfärdigheterna övas under studiernas gång. Den respons som ges till eleven är till sin natur uppmuntrande, handledande och fortlöpande. Genom bedömningen uppmuntras eleven att utvidga, tillämpa och presentera sin kunskap.

I temastudierna i den allmänna lärokursen i slöjd ingår en presentation som eleven sammanställer om sitt kunnande. I den ingår verbalt och/eller bildmaterial samt självvärdering.